

ΘΕΟΓΕΝΗΤΩΡ ΠΑΝΑΓΙΑ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ ΒΑΘΥΡΡΥΑΚΟΣ Η ΜΙΚΡΗ ΤΗΝΟΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Άγνωστα ιστορικά στοιχεία για την ανέγερση του παλιού παρεκκλησίου στον τόπο ανευρέσεως της θαυματουργού εικόνας της Παναγίας Φανερωμένης

Είναι γνωστό ότι η ιερά, ιστορική και εφέστια θαυματουργός εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρρύακος ευρέθη θαυματουργικώς σε σημείο εντός του σημερινού αμπελουργικού σταθμού Αιγείρου, όπου σήμερα ευρίσκεται το παρεκκλήσιο της «Παναγίας των Ρόδων». Η όλη περιοχή κατά την περίοδο της οθωμανοκρατίας έφερε την ονομασία «Φατήρ-Γιακά» ή «Πατρίκα» ή «Φατρίκα» ή «Βαθυρρύαξ» λόγω του παρακείμενου την εποχή εκείνη ποταμού Καρά Σου. Το θαυμαστό γεγονός είναι ότι η Θεομήτωρ εφανερώθη και γι' αυτό ο Μαρωνεΐας Τιμόθεος την ονόμασε «Παναγία Φανερωμένη», σε κάποιο οθωμανό Τσιφλικά Αγά, ο οποίος ήταν ο ιδιοκτήτης του λεγομένου Φατήρ-Γιακά Τσιφλικίου, το οποίο εκτείνεται στην περιοχή που σήμερα καταλαμβάνει ο Αμπελουργικός Σταθμός Αιγείρου.

Η ιερά εικόν μετά την ανεύρεσή της εφυλάσσετο επί δεκαετίες στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κομοτηνής, στον οποίο η ίδια η εικόν επέλεξε με θαυμαστό τρόπο να εγκατασταθεί. Πώς συνέβη; Επειδή λοιπόν διεκδικούσαν διάφορα χωριά (πέντε με έξι) την φύλαξη της εικόνας, ο τότε μητροπολίτης απεφάσισε η εικόν να τοποθετηθεί σε άμαξα στην οποία είχαν προσδέσει νέους βόες (βόδια), και ορίστηκε να εγκατασταθεί η εικόν στο σημείο όπου θα σταματούσαν τα ζώα. Τελικώς τα ζώα σταμάτησαν στον ιερό μητροπολιτικό ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κομοτηνής, όπου και παρέμεινε μέχρι το έτος 1955, οπότε μετεφέρθη από τον αείμνηστο μεγάλο εκείνο μητροπολίτη Μαρωνεΐας Τιμόθεο Ματθαϊάκη (1954-1974) στην νεοανεγερθείσα τότε ιερά μονή της Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρρύακος, στην τοποθεσία όπου ευρίσκεται μέχρι και σήμερα.

Στο μεταξύ, ο μητροπολίτης Μαρωνεΐας Άνθιμος Σαρρίδης (1922-1938) κατά το έτος 1930, όταν το κτήμα του σημερινού αμπελουργικού σταθμού πέρασε στο δημόσιο και το κράτος παρεχώρησε έκταση, όπου σήμερα ευρίσκεται η ιερά μονή Φανερωμένης, ανήγειρε μικρό παρεκκλήσιο προς τιμήν της Παναγίας επί του οποίου ανηγέρθη μετέπειτα το καθολικό της σημερινής Μονής Παναγίας Φανερωμένης. Για την ανέγερση του μικρού εκείνου παρεκκλησίου συνεισέφερε οικονομικά και ο ιερός μητροπολιτικός ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κομοτηνής, όπου, όπως προαναφέραμε, εφυλάσσετο επί μακρόν η θαυματουργός εικόν. Εκείνο το παρεκκλήσιο κατεδάφισε ο μητροπολίτης Μαρωνεΐας Τιμόθεος και ανήγειρε κατά τα έτη 1954-1955 το νέο καθολικό της μονής και εκεί τοποθέτησε την ιερά εικόνα. Σήμερα πια ούτε το υπό του Τιμοθέου αρχικώς ανεγερθέν καθολικό σώζεται αλλά υπάρχει στην θέση του ο νέος ναός της Μονής.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι εν πολλοίς γνωστά και από την παλαιότερα αρθρογραφία μας για την Παναγία Φανερωμένη Βαθυρρύακος. Τα άγνωστα όμως στοιχεία που θα παραθέσουμε στο παρόν άρθρο μας αφορούν την ιστορία ανεγέρσεως του σήμερα υπάρχοντος και σχετικά προσφάτως (1994) ανακαινισθέντος μικρού παρεκκλησίου στον αμπελουργικό σταθμό, στο σημείο όπου ευρέθη η θαυματουργός εικόν.

Ανέκδοτη επιστολή Πατριάρχου Ιωακείμ Γ΄ για την ανέγερση εκκλησίας στο τσιφλίκι «Φατήρ Γιακά»

Πριν από ολίγα χρόνια έφθασαν στα χέρια μας, ύστερα από μακρά και επισταμένη έρευνα που κάναμε στους κώδικες της πατριαρχικής αλληλογραφίας στο Φανάρι, περί τα 250 ανέκδοτα έγγραφα που αναφέρονται στην εκκλησιαστική ιστορία της Μητροπόλεως Μαρωνείας. Ένα από τα έγγραφα αυτά είναι μια ανέκδοτη επιστολή του έτους 1904, την οποία είχε αποστείλλει ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄ (1901-1914). Σύμφωνα με την επιστολή αυτή, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, κατόπιν του προηγουμένως υποβληθέντος σχετικού αιτήματος από τον Μητροπολίτη Νικόλαο, είχε προβεί στις δέουσες ενέργειες και είχε επιτύχει την έκδοση του υπουργικού τεσκερέ (έγγραφο κρατική οθωμανική άδεια) από το αρμόδιο υπουργείο για την ανέγερση εκκλησίας στο τσιφλίκι «Φατήρ-Γιακά» ή «Φατρίκα» με εξ ολοκλήρου δαπάνες των νέων ιδιοκτητών του τσιφλικιού (σημερινό κτήμα αμπελουργικού σταθμού) Ελευθερίου Τελωνίδη και Κωνσταντίνου Σκουτέρη, οι οποίοι είχαν αγοράσει το 1903-1904 το τσιφλίκι από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη, που ήταν Οθωμανός Αγάς και ονομαζόταν Αμέτ Εφέντ Μποσκάνογλου. Όλη η περιοχή με τα κτήματα του Αγά ονομαζόταν «Κιρ Τσιφλίκ» και ένα μέρος αυτού έφερε την ονομασία «Φατήρ-Γιακά».

Κομοτηναίοι ευεργέτες

Οι δύο αυτοί εν πολλοίς άγνωστοι Κομοτηναίοι ευεργέτες, όπως και πολλοί άλλοι, (Λάμπρος Κομνηνός, Θεοχάρης Ζωήογλου, Μιχαήλ Σούζος, Αθανάσιος Καστανιάς, Ιωάννης Ζωίδης, Γεώργιος Σίτης, Χατζηγιώργος Τσακίρογλου, Νικόλας και Τηλέμαχος Μπάσμπας και Κυριάκος και Οδυσσέας Κούλογλου), ύστερα από την έντονη προτροπή των κατά τόπους Ελλήνων Προξένων της Θράκης (Αδριανουπόλεως και Δεδέαγατς) και του τότε Μητροπολίτου Μαρωνείας Νικολάου, ο οποίος εκτελούσε σχετική εντολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου, είχαν αγοράσει μεγάλες εκτάσεις γης (τσιφλίκια και αγροτεμάχια) στην ύπαιθρο του καζά Γκιουμουλτζίνας, ειδικότερα πέριξ της Κομοτηνής και των Σαπών, προκειμένου οι εκτάσεις αυτές να μην περιέλθουν στα χέρια της τότε «Πανσλαβικής Εταιρείας» και των Βουλγάρων σχισματικών εξαρχικών, οι οποίοι επιθυμούσαν διακαώς να διεισδύσουν και εγκατασταθούν στα εσώτατα του καζά Γκιουμουλτζίνας.

Έγγραφο έκθεση του επιθεωρητή σχολείων Δ. Σάρρου

Σημαντικά στοιχεία για την περιοχή Βαθυρρύακος μας παρέχει σε έγγραφο έκθεση, που συνέταξε το έτος 1906, ο επιθεωρητής των σχολείων Θράκης Δ. Σάρρος, ο οποίος αναφέρει τα εξής: «Το τελευταίον δε Βαθυρρύαξ, όπερ είναι κατά τα δύο τρίτα κτήμα ομογενών Ηπειρωτών, έχει αγίασμα τι, περί ο γίνεται κατ' έτος πανήγυρις των περιοίκων μεγάλη, καθ' ην συλλέγονται περί τας 40 λίρας προς ίδρυσιν εκκλησίας εκεί. Έχουσι μέχρι τούδε 200 λίρας οι ιδιοκτήται του χωρίου. Δέον να επιταχυνθεί η ίδρυσις της Εκκλησίας, εν η θα εκκλησιάζωνται και πάντα τα παρ' αυτό λοιπά υμέτερα σλαβόφωνα χωρία, άτινα περιτρέχει ο Βούλγαρος ιερεύς προς προσηλυτισμόν».

«Αναφορά-έκθεση» καθηγητή του γυμνασίου Αδριανουπόλεως Χ. Σκαλισιάνου

Ο δε καθηγητής του γυμνασίου Αδριανουπόλεως Χ. Σκαλισιάνος στην έγγραφη «Αναφορά-έκθεση», που συνέταξε το έτος 1907 για την ίδια περιοχή, γράφει: «Εν ταύτη υπάρχουσι τσιφλίκια ανήκοντα εις ημετέρους κατά το πλείστον και αγίασμα απολαύον μεγάλου σεβασμού παρά των κατοίκων των πέριξ χωριών, έχει δε εισπραχθεί εξ αφιερωμάτων εις το αγίασμα τούτο ποσόν υπέρ τας 200 λίρας. Διά των χρημάτων τούτων, άτινα ευρίσκονται εις χείρας του εν Γκιμουλτζίνη ομογενούς Σκουτέρη, εις ου το τσιφλίκιον ευρίσκεται το αγίασμα, ηδύνατο να οικοδομηθεί εκκλησία, εις ην θα εκκλησιάζοντο οι κάτοικοι των χωριών Ορτατζή (Αμβροσία) και Κιρσάρτζα (Μεσσούνη), και συν τω χρόνω, αγοραζομένων των τσιφλικίων τούτων και ιδρυομένου μικρού ελληνικού συνοικισμού εν Βαθυρρύακι, θα κατωρθούτο δια της συνεχούς επικοινωνίας των χωριών τούτων προς την εκκλησία και τον ελληνικόν συνοικισμόν του Βαθυρρύακος, ο εξελληνισμός τούτων».

Οι δύο ευεργέτες Τελωνίδης και Σκουτέρης στην συνέχεια παρεχώρησαν το κτήμα τους στον μητροπολιτικό ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κομοτηνής. Το βέβαιο πάντως είναι ότι μέχρι το έτος 1907 δεν είχε ανεγερθεί το πολύ μικρό παρεκκλήσιο της Παναγίας που βλέπουμε σήμερα στο σημείο όπου ευρέθη εντός του νυν αμπελουργικού σταθμού, η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης. Θα πρέπει, με κάθε επιφύλαξη, να υποθέσουμε ότι το μικρό παρεκκλήσιο να ανηγέρθη στο χρονικό διάστημα 1908-1912, πριν δηλαδή από την βουλγαρική κατοχή του τότε Καζά Γκιουμουλτζίνας. Το μικρό εκείνο παρεκκλήσιο που φέρει την ονομασία «Ρόδον το Αμάραντον», ανακαινίστηκε για τρίτη φορά κατά το έτος 1994 και σήμερα υπάρχει πανέμορφο για να μας υπενθυμίζει το σημείο ευρέσεως της ιστορικής και θαυματουργού εικόνας της Παναγίας Φανερωμένης.

Παρακλητικός Κανόνας εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον την Φανερωμένην υπό του Μεγάλου Υμνογράφου Γερασίμου του Μικραγιαννανίτου

Ο αοίδιμος και μακαριστός Μητροπολίτης Μαρωνείας Τιμόθεος (1954-1974) ήταν εκείνος που πρωτοστάτησε κατά το έτος 1969 και σε αγαστή συνεννόηση με τις τοπικές αρχές καθιέρωσε ειδικές εκκλησιαστικές τελετές κατά τον εορτασμό των «Ελευθερίων» της Κομοτηνής, όπου μεταφέρεται η θαυματουργός εικών της Φανερωμένης Θεομήτορος.

Την ιδιαίτερη ιστορική, εθνική και πνευματική σύνδεση και σχέση της Υπεραγίας Θεοτόκου με την πόλη της Κομοτηνής και τον Ν. Ροδόπης ο αοίδιμος Μητροπολίτης Τιμόθεος περιγράφει ως εξής: «...στοιχούντες τη ευσεβεί παραδόσει και απηχούντες την πίστιν του λαού της Ροδόπης προς την πολιούχον της Κομοτηνής Υπεραγίαν Θεοτόκον, εις τιμήν της οποίας είναι αφιερωμένος και ο πρώτος και αρχαιότερος ιερός ναός της πόλεως, κείμενος εντός των σωζομένων τειχών αυτής, συνεδέσαμεν την απελευθέρωσιν από του εχθρικού ζυγού με την Υπέρμαχον Στρατηγόν του Έθνους, της οποίας η προστασία και επέμβασις πολλάκις εξεδηλώθη υπέρ της πόλεως και των κατοίκων αυτής κατά διαφόρους εχθρικής επιδρομάς και εισβολάς, και της οποίας η ιερά σπασία κατ' επανάληψιν ενεφανίσθη υπεράνω του Μητροπολιτικού ναού, ως ουράνιον τόξον και θεία σκέπη. Άλλωστε και η αναίμακτος κατάληψις της πόλεως υπό των προελαυνόντων νικηφόρων Ελληνικών στρατευμάτων την 14^{ην} Μαΐου του έτους 1920, εις θαύμα της Παναγίας αποδίδεται».

Στο πλαίσιο τούτο ο αοίδιμος Μητροπολίτης Μαρωνείας Τιμόθεος εξήτησε υπό του τότε Μεγάλου Υμνογράφου του οικουμενικού Πατριαρχείου, αοιδίμου Μοναχού Γερασίμου Μικραγιαννανίτου την σύνθεση «Κανόνος Παρακλητικού εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον την Φανερωμένην».

Στον εξαίσιο τούτο «παρακλητικό κανόνα» και στα δύο απολυτικά για την Θεοτόκο, η εικών της Θεογεννήτορος παρουσιάζεται ως αιτία εγκουχίσεως των Κομοτηναίων και πόλος έλξεως στον οποίο προστρέχει πανευλαβώς ο λαός της Ροδόπης. Είναι ο αληθής θησαυρός που ευφραίνει την Κομοτηνή κα νέμει ιάσεις στους κατοίκους της Ροδόπης, η οποία καθαγιάζεται από την αναβλύζουσα χάρη.

Στην α΄ ωδή η Υπεραγία Θεοτόκος καταγράφεται υμνολογικώς ως ουράνιο δώρο και ασπίδα απαλλαγής παντοίων κινδύνων για την Κομοτηνή. Η δε θαυματόβρυτος εικών της Θεομήτορος επιδεικνύει Μητρώα αγάπη και συμπάθεια προς τις αιτήσεις των πιστών, οι οποίοι από παντός γένους και φυλής καταφεύγουν με πίστη και σπουδή προς την Πανάχραντο Μαριάμ.

Στην γ΄ ωδή ανυμνολογούνται τα πολλά θαύματα και η πλούσια χάρη της θαυματοβρύτου εικόνας τόσο στη Θράκη όσο και στη Μακεδονία, όπου οι πιστοί καθαγιάζονται ψυχικά και σωματικά. Η Θεοτόκος φέρεται να φυλάττει ασινή την πόλη της Κομοτηνής από πάσης δυσπραγίας, καθώς επίσης «των κύκλω πόλεων» και την «περίοπτον χώραν της Ροδόπης».

Η δ΄ ωδή δηλώνει την αγαλλίαση των κατοίκων της Κομοτηνής από την ανάβλυση των ταμάτων, τα οποία σβήνουν «τον καύσωνα των νόσων» παρέχοντας υγιεία ψυχής και σώματος σε όλους τους προστρέχοντες στην ιερά πανήγυρη της εικόνας της ακόμη και στους αλλόθρησκους προς τους οποίους είναι «συμπαθείας πηγή πολύρρυτος».

Ο υμνογράφος στην ε΄ ωδή ως στόμα και φωνή λαού δέεται προς την Θεομήτορα να δει συμπαθώς και να ικανοποιήσει τα αιτήματα των πιστών, οι οποίοι χαίρονται καυχώμενοι με τα θαύματα της εικόνας της, καθώς λιτανεύουν το θείο και σεπτό πρόσωπό της.

Στην στ΄ ωδή υπογραμμίζεται η άρρηκτη πνευματική σχέση των «φιλοχρίστων δήμων» της Ροδόπης προς την Φανερωμένη Θεοτόκο, ενώ ιδιαίτερος εξάιρεται το γεγονός ότι και πλείστοι όσοι αλλόφυλλοι προστρέχοντες στην θεομητορική χάρη της ευρίσκουν αδιστάκτως ωφέλεια. Θράκες και Μακεδόνες ανυμνούν την Φανερωμένη Δέσποινα και Κομοτηναίων η Πόλις ανευφημεί τα μεγαλεία της.

Στην ζ΄ ωδή η Ιερά Μονή της Φανερωμένης χαρακτηρίζεται ως «Πρυτανείον Κοινόν» για τους κατοίκους της Κομοτηνής και όλης της επαρχίας. Η πλουσιόδωρη χάρη της Θεοτόκου νέμει την λύτρωση από ψυχικές και σωματικές ασθένειες και καθίσταται πηγή αφέσεως πταισμάτων και λύσεως συμφορών. Ως ηλιόμορφη κόρη η βρεφοκρατούσα Δέσποινα βαστάζει τον Δεσπότη Χριστό και επηγάξει τα μεγαλεία της στο λαό της. Ο υμνογράφος ιδιαίτερη μνεία κάνει στους γεωργούς και αγρότες και λοιπούς βιοτέχνες, καθώς και στους ξένους και δημότες της περιοχής, άρχοντες και αρχομένους, και πάσης ηλικίας ανθρώπους, οι οποίοι προστρέχουν στην μεσιτική χάρη της.

Ιδιαίτερος παρακλητική και ικετευτική είναι η η΄ ωδή, στην οποία ο υμνογράφος χαρακτηρίζει τους κατοίκους της Ροδόπης ως «χριστεπώνυμο λαό» για χάρη του οποίου ικετεύει την Θεοτόκο Φανερωμένη να σώζει «πόλιν και λαόν» από κινδύνους, πολύτροπους πειρασμούς και πολυειδή σκάνδαλα, αφού η των Κομοτηναίων πόλις φυλάττει την θαυματουργό εικόνα της ως «πλούτον αφθαρσίας».

Τέλος την θ' ωδή, κλήρος και λαός, δέεται της Θεοτόκου όπως αεί χορηγεί την μητρική αρωγή της, οδηγεί προς τα κρείττω την ποιμήνη της τοπικής Εκκλησίας και περισκέπει τον απαύστως αγωνιζόμενο εκάστοτε επίσκοπο και ποιμενάρχη της επαρχίας ταύτης.

«Υψίστου Θείε Θρόνε, μόνη Θεοτόκε, ως ευτελές δώρον δέξαι τον ύμνον μου, και την καρδίαν μου πλήρωσον της σης χάριτος».

Τα δύο απολυτικά τα οποία συνέθεσε θεοπνεύστως ο Μέγας Υμνογράφος του Οικουμενικού Πατριαρχείου Γεράσιμος ο Μικραγιαννανίτης είναι τα κάτωθι:

- 1) «Εν τη Αγία Θεογεννήτορ Εικόνη σου, Κομοτηναίων η Πόλις, επαγάλλεται καυχωμένη. Ροδόπης δε ο λαός ταύτη προστρέχει πανευλαβώς, ην προσφυώς φανερωμένην καλούμεν, προστασία των ψυχών ημών».
- 2) «Την Θείαν Εικόνα σου, ως θησαυρόν αληθή, η πόλις κατέχουσα, Κομοτηνής η κλεινή, ευφραίνεται Δέσποινα. Πάσα γαρ η Ροδόπη, προς αυτήν καταφεύγει, νέμουσα τας ιάσεις, τοις πιτσώς προσιούσι. Διό Αγνή Φανερωμένη, υμνούμεν την δόξαν σου».

Περιγραφή της εικόνας της Παναγίας των Ρόδων στο Αμπελουργικό Φυτώριο

«Η μικρών διαστάσεων λεγόμενη φορητή εικόνα της Βρεφοκρατούσας Παναγίας του Β' ημίσεως του 19^{ου} αιώνα, που είναι τοποθετημένη σε προσκυνητάριο εντός του Ιερού Παρεκκλησίου στον Αμπελουργικό Σταθμό, η οποία όμως δεν είναι η ιστορική εικόνα της Φανερωμένης που ευρέθη στο συγκεκριμένο σημείο, φέρει ενεπίγραφη την ονομασία «Παναγία των Ρόδων» και για τα εικονογραφικά δεδομένα του Νομού Ροδόπης -άλλοτε Καζά Γκιουμουλτζίνας- αποτελεί σπάνιο είδος αγιογραφημένης Βρεφοκρατούσας Παναγίας, επειδή ακριβώς παρά τους πόδες της Θεοτόκου και επί της βάσεως του Θρόνου στον οποίο παρίσταται καθήμενη η Θεομήτωρ υπάρχει δέσμη ρόδων σε κόκκινη και άσπρη χρωματική απόχρωση. Ακόμη όμως σπανιότερη είναι η μορφή του μικρού Ιησού ο οποίος στο αριστερό του χέρι κρατεί ωςάν να προσφέρει προς την Θεομήτορα Μαρία δέσμη ανάλογων χρωματικών αποχρώσεων ρόδων. Θα μπορούσε κάλλιστα να φέρει η συγκεκριμένη εικόνα και την ονομασία «Ρόδον το αμάραντον», φράση που απαντάται υμνολογικά σε στίχο του κειμένου του Ακάθιστου Ύμνου. Στο άνω μέρος της εικόνας και εκατέρωθεν της Θεοτόκου ίστανται ικετευτικά, στη λεγόμενη στάση «δεήσεως», δύο λευκοφόροι άγγελοι. Στο κέντρο της εικόνας και πάλι εκατέρωθεν της Θεοτόκου ίστανται ικετευτικά δύο αγιογραφημένες μορφές, εξ αριστερών ιεράρχης άγιος της Εκκλησίας και εκ δεξιών γυναικεία αγία μορφή, που όμως τα ονόματά τους είναι τόσο παραφθαρμένα ώστε να μην μπορούμε να προσδιορίσουμε τα εικονιζόμενα πρόσωπα των δύο αγίων. Στο κάτω μέρος της εικόνας απεικονίζονται έφιπποι οι δύο στρατιωτικοί μεγαλομάρτυρες άγιοι της εκκλησίας μας, Άγιος Γεώργιος και Άγιος Δημήτριος. Δυστυχώς, στο κάτω μέρος όπου συνήθως αναγράφεται αφιερωματική ή δωρητήρια επιγραφή μαζί με το έτος ιστορήσεως της εικόνας και το όνομα του αγιογράφου, φαίνεται ωςάν να αφαιρέθηκε από χέρι το συγκεκριμένο τμήμα του αγιογραφημένου ξύλου, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να προσδιορίσουμε τα παραπάνω στοιχεία τα οποία θα έδιναν ίσως και την χρονολογία κατά την οποία τοποθετήθηκε η εικόνα στο παρεκκλήσιο ύστερα από την απομάκρυνση της θαυματουργικώς ανευρεθείσης εικόνας της Παναγίας Φανερωμένης, η οποία ως γνωστόν

φυλάσσεται σε καλλιμάραρο και περίτεχνο προσκυνητάριο εντός της ομωνύμου Ιεράς Μονής όπου τοποθετήθηκε από τον αοίδιμο Μητροπολίτη Μαρωνείας Τιμόθεο (1954-1974) κατά τον Ιούλιο του 1955 αφού μέχρι τότε εφυλάσσετο στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κομοτηνής.

Αναγκαία εν προκειμένω είναι μία ακόμη διευκρίνιση επειδή ο πολύς λαός συγχέει την θαυματουργή και ιστορική εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης με την εικόνα η οποία ευρίσκεται στο παρεκκλήσιο του Αμπελουργικού σταθμού και ονομάζεται «Παναγία, Ρόδον το Αμάραντον». Αναφέρεται εσφαλμένα ότι, όταν έπαιρναν την εικόνα της Φανερωμένης από τον Μητροπολιτικό ναό όπου εφυλάσσετο μέχρι το 1955, και την τοποθετούσαν στην σημερινή Ιερά Μονή, η εικόνα επέστρεφε πίσω. Δεν ήταν όμως η εικόνα της Φανερωμένης που επέστρεφε στο Μητροπολιτικό ναό διότι αφ' ης στιγμής ενεθρονίσθη στην Ιερά Μονή, ουδέποτε την εγκατέλειψε μέχρι και σήμερα. Η εικόνα «Ρόδον το Αμάραντον» που φυλάσσεται μέχρι και σήμερα στο παρεκκλήσιο του Αμπελουργικού σταθμού είναι η εικόνα που όταν από το συγκεκριμένο ομώνυμο παρεκκλήσιο ετοποθετείτο στην σημερινή Ιερά Μονή, επέστρεφε και πάλι στο παρεκκλήσιο. Μέρα την πήγαιναν στο Μοναστήρι και τη νύχτα ένα φως έφευγε από τη Μονή και κατευθύνετο στο παρεκκλήσιο του Αμπελουργικού σταθμού, όπου οι πιστοί την έβλεπαν θρονισμένη στο λιτό προσκυνητάρι της. Το θαυμαστό αυτό γεγονός συνέβη τρεις φορές και τότε τόσο ο Μητροπολίτης Μαρωνείας όσο και οι πιστοί κατάλαβαν ότι η εικόνα επιθυμεί να μείνει στη θέση της όπου υπάρχει μέχρι και σήμερα.